

24 СЕРПНЯ – ДЕНЬ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ
УКРАЇНИ

СЕРПЕНЬ • 2018

ПАРТІЙНА ГАЗЕТА

СОЛІДАРНІСТЬ

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ,
КРИЗА,
ПОПУЛІЗМ...

Розраховувати
на власні сили

БОРИС КУШНІРУК

СВІТ стоїть на межі нової хвилі геополітичної та глобальної економічної кризи. Про це дедалі голосніше промовляють представники МВФ та експерти різних країн світу. За таких умов все більшої популярності набирають популістські право- та ліворадикальні політичні сили.

При цьому намагання урядів захистити економіку власних країн шляхом протекціонізму, обмежень на імпорту продукції може лише прискорити й поглибити глобальну кризу та сприяти дестабілізації міжнародного правового порядку, що склався після Другої світової війни. Доволі показовою є політика стор. **6**

Марія Іонова:

Перспектива членства в НАТО стала чіткою і зрозумілою

У липні завдяки низці важливих подій у світі українська дипломатія була особливо активна. Про це розмовляємо із заступником голови парламентського комітету з питань європейської інтеграції, членом фракції БПП Марією Іоновою

У ЄС відзначили, що ми зробили більше, ніж вони очікували

■ Пані Маріє, у липні відбулися два важливі для нас саміти: Україна – ЄС та Україна – НАТО. Який прогрес зафіксовано у відносинах з євроатлантичними структурами?

Обидва саміти пройшли успішно – як для України, так і для країн, що входять до Європейського Союзу та Альян-

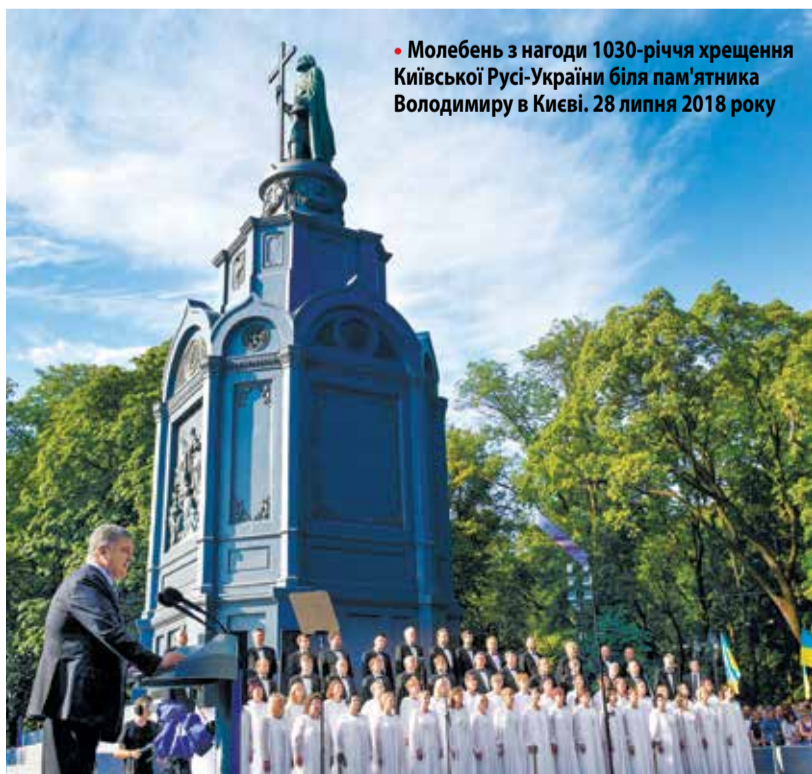
су. Вкотре було підтримано територіальну цілісність України, Росію визнано агресором, санкції проти неї вирішено продовжувати. Ми отримали підтримку з дуже болючого питання для нас – щодо звільнення заручників у Росії та в окупованих Криму й Донбасі.

Мало не від кожного комісара ми почули відзначення прогресу в реформах. У ЄС, мовляв, не очікували, що ми так

стор. 2

• КОМЕНТАР

• Молебень з нагоди 1030-річчя хрещення Київської Русі-України біля пам'ятника Володимирі в Києві. 28 липня 2018 року

АВТОКЕФАЛІЯ – ЦЕ ПИТАННЯ НАШОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

З виступу Президента України Петра Порошенка з нагоди 1030-річчя Хрещення України

• АКТУАЛЬНО

ПОНАД тисячу років тому святий рівноапостольний князь Володимир зробив доленосний вибір – прийняв християнство сам і охрестив країну. Відтоді наш народ консолідується навколо духовних ідеалів справедливості, милосердя, любові до ближнього, добра та правди.

Християнський вибір одночасно був і вибором європейським. А визначальною складовою європейської ідеї є свобода... Ми, українці, добре пам'ятаємо, звідки до нас прийшли світло вчення Христового і надія на спасіння. «Церква Царгородська» як «матір церкви православної

Української передала нам за часів князя українсько-київського Володимира Великого науку християнську, сімома Вселенськими соборами визнану... Передала церковну ієрархію, службу Божу та святі Таїнства, для спасіння душ християнських потрібні».

стор. 4

Народний депутат України Марія Іонова: Перспектива членства в НАТО стала чіткою і зрозумілою

закінчення. початок на стор. 1

багато зробимо. Акцентували увагу на поправках до закону про Антикорупційний суд, окремих моментах виконання Угоди про асоціацію.

Усередині країни ми часто не помічаємо значних змін.

А за останні роки завдяки роботі системи державних закупівель ProZorro та іншим дерегуляціям до бюджету додатково надійшло 6 млрд доларів. По всій країні йде будівництво шкіл, дитсадків, ремонтуються дороги.

На саміті багато уваги приділялося саме економічним питанням. Ми вже досягли такого рівня ВВП, що надалі його можемо нарощувати.

Завжди іронічний Президент Єврокомісії Жан-Клод Юнкер був дуже прихильний до України. Було враховано всі формулювання, запропоновані Президентом Порошенком, особливо щодо звільнення заручників (вимога ЄС до Росії – «негайно звільнити»). ЄС підтвердив незмінну підтримку реформ в Україні, надання подальшої макрофінансової, інвестиційної, технічної допомоги.

Щодо саміту НАТО, то говорили про загрозу з боку РФ, про територіальну цілісність України, про виведення російських військ з України, Молдови, Грузії.

Відбулися зустрічі на найвищому рівні з лідерами Нідерландів і США. З Україною рахуються, ми є суб'єктом міжнародної політики.

Петро Порошенко на зустрічі з Дональдом Трампом та іншими лідерами активно обговорювали питання підтримки миротворчої місії на Донбасі. Доки не буде закрито кордон із Росією, ніякого прогресу бути не може!

Нам підтвердили, що двері в Альянс відкриті, набуття членства можливе після досягнення стандартів та критеріїв відповідності НАТО. Нас вітали з ухваленням закону про нацбезпеку, який був спільно напрацьований з міжнародними експертами.

Важливо, що не тільки Україна усвідомлює необхідність приєднання до НАТО, а й більшість членів Альянсу виступають за прискорення цього процесу. Перспектива членства є вже чіткою і зрозумілою як для Альянсу, так і для України.

Українська делегація в ПАРЄ демонструє монолітність

■ Наші політики хваляться тим, що нам вдалося захистити українські інтереси в Парламентській асамблеї Ради Європи, де, як відомо, Росію усунуто від участі в голосуванні. Чи надовго збережеться

цей успіх? Які здобутки делегації в ПАРЄ, до якої ви входите?

Хотіла б відзначити, що нинішня українська делегація в ПАРЄ працює дуже злагоджено, системно, незалежно від політичної сили, яку представляє депутат. Усі захищають інтереси України.

Перспектива повернення права голосу Російській Федерації, на жаль, існує, оскільки давні агенти Росії – радикальні ліві сили – виявляють неабияку активність. У цьому також бере активну участь Генсек ПАРЄ Турбюрн Ягланд.

Зустріч Трампа й Путіна відіграла мобілізаційну роль

■ Зустріч Трампа й Путіна в Гельсінкі оцінюється як вельми суперечлива. Які уроки з цього має винести Україна?

Справді, були очікування, що президент США більш голосно заявить про порушення фундаментальних принципів цивілізованої спільноти, які Путін п'ять років тому порушив.

Проте після цієї зустрічі відбулась мобілізація різних інституцій у США. Ми чуємо заяви про територіальну цілісність України, про те, що Крим – це Україна, про звільнення політ'язнів, небезпеку від «Північного потоку-2». США потужні своїми інституціями.

■ Депутати пішли на канікули, водночас наближається період передвиборної кампанії. Чи відчуваєте це наближення?

Поки що я не відчуваю канікул...

З Іриною Геращенко та Іриною Фріз ми ведемо роботу щодо законопроекту про розмінування. Хотілося

б доопрацювати його до наступної сесії. Для нас важливо, щоб політичний сезон розпочався з вирішення питання щодо ЦВК, обмеження депутатської недоторканності, розробки спільно з урядом дорожньої карти щодо Асоціації з ЄС.

Маємо багато невирішених питань і викликів... А щодо виборчої кампанії – то добре було б, якби це «відчуття» перенеслося вже на наступний рік.

Ми можемо похвалитися успіхами, незважаючи на війну

■ З чим партія влади збирається йти на вибори? Про що найголовніше хочете сказати?

У нас невдячна робота... Зараз немає такої сфери, яку ми не змінюємо. Більш як за 20 років незалежності нагромадилося багато «боргів» – те, що мали зробити раніше.

Владу в Україні завжди не люблять. Це стосується минулої, нинішньої і наступних влад...

З того, що зроблено, хотіла б виділити такі пункти:

- змінено стратегічний курс України, ми поклали край багатовекторності;
- відновлено армію, точніше – її побудовано з нуля;
- на 70 % ми незалежні енергетично;
- триває децентралізація;
- діє Угода про асоціацію, яка є планом економічних реформ;
- працює безвіз, молодь має можливість отримати стипендію на навчання в ЄС.

Немає в історії прикладів, коли країна досягала таких успіхів у стані війни.

Ми стали сильними, згуртованими, ми пишаємось своєю історією, культурою.

• Народні депутати України Ірина Луценко, Ірина Геращенко та Марія Іонова в Широкиному Донецької області. 2015 рік

ЄВГЕН МАГДА
політолог

ВЕРХОВНА Рада не зуміла оновити склад Центральної виборчої комісії. Здавалося, що напередодні канікул парламентарії зможуть розв'язати цю застарілу проблему, але на останньому відрізку забракло політичної волі. Нагадаю, що Петро Порошенко послідовно виступає за **100-відсоткове оновлення складу ЦВК**.

Триває голодування Олега Сенцова та Володимира Балуха. Варто нагадати, що Сенцов та Балух – кримчани, і їхні дії вкотре підтверджують, що Крим – це частина України, окупована Росією.

Президент зосередився на контактах з ключовими зовнішньополітичними партнерами України, що відбувалися в Брюсселі. **Саміт Україна – ЄС визнав прогрес нашої країни у здійсненні реформ**, наголосив на необхідності продовження боротьби з корупцією та відзначив право України у перспективі претендувати на членство в ЄС. **На засіданні Європейської Ради санкції проти Росії за агресію на Донбасі продовжили ще на півроку.**

Відбувся також **саміт НАТО**, у якому взяв участь Петро Порошенко. На саміті було підтверджено: **двері НАТО для двох пострадянських республік залишаються відкритими.** Порошенко провів коротку **зустріч з Дональдом Трампом**, який звично перебував у центрі уваги та гостро критикував партнерів з Альянсу за небажання збільшувати витрати на оборону.

Зустріч Трампа та Путіна в Гельсінкі була досить суперечливою. Росія скористалася нею, щоб перейти в наступ на міжнародній арені, намагаючись продемонструвати власну значущість. Путін у звичній йому манері зробив ставку на політичні спекуляції, розпочавши **зондування ґрунту щодо «референдуму» на території окупованого Донбасу.**

Для Трампа переговори з Путіним вилилися в потребу виправдовуватися перед пресою та опонентами після повернення до Вашингтона. 25 липня **Держдеп оприлюднив Кримську декларацію, якою наголошує на невизнанні анексії Криму та готовності надавати Україні підтримку у справі відновлення територіальної цілісності.**

Наприкінці липня Україна традиційно відзначає річницю Хрещення Русі. Цього разу свято мало помітний політичний підтекст. Прихильники автокефалії Української церкви взяли участь у масштабній хресній ході, висловивши бажання щодо надання Томосу. **Представник Вселенського Патріарха Варфоломія єпископ Галльський Еммануїл дав зрозуміти, що Томос буде надано.**

НОВА ЗБРОЯ ПОСИЛЮЄ ОБОРОННІ МОЖЛИВОСТІ

США ГОТУЮТЬСЯ надати Україні військову допомогу на \$100 млн. Про це заявив голова українського оборонного відомства Степан Полторак. «Міністр оборони США після прийняття в Україні закону про нацбезпеку, після аналізу реформування ЗСУ наголосив, що найближчим часом США нададуть допомогу Україні для зміцнення обороноздатності української армії – для поставок озброєння, техніки та обладнання на \$100 млн», – сказав він. За словами міністра, на Брюссельському саміті також ішлося про зміну формату взаємодії, від надання порад до конкретної допомоги.

«Наприклад, міністр оборони Великобританії буде в нас із візитом у жовтні, і ми розглядаємо питання поставок обладнання для ЗСУ. Ми вже підписали кілька договорів з постачання озброєння для України з Канади. З міністром оборони Польщі в нас тісне військово-технічне співробітництво, обговорюємо питання щодо створення та підготовки спільної литовсько-польсько-української бригади», – розповів Полторак.

Нагадаємо, Палата представників Конгресу США

схвалила виділення у 2019 році \$250 млн на надання військової допомоги Україні, включаючи постачання оборонних озброєнь. На початку березня Держдепартамент США схвалив передачу Україні 37 протитанкових комплексів Javelin і 210 ракет до них.

Крім того, ведуться спільні навчання ЗСУ та країн НАТО. Так, під час українсько-американських маневрів «Сі Бриз-2018» у липні випробувано радіогідроакустичну систему «Ятрань». Її буї працюють у пасивному режимі, що робить їх непомітними для противника. Завдяки цьому можна контролювати переміщення ворожих підводних човнів, а відтак і знищувати їх. А «Шосткинський казенний завод «Імпульс» спільно з ПрАТ «Кузня на Рибальському» розпочав серійне виробництво боєприпасів для 40-міліметрового автоматичного гранатомета ПГОФ-40, які відповідають стандартам НАТО.

Таким чином, тісне співробітництво з країнами Альянсу дає можливість не лише готувати українських бійців за високими натовськими зразками, а й істотно поліпшувати вітчизняні військові технології.

СПІВПРАЦЯ

Жан-Клод Юнкер, Дональд Туск і Петро Порошенко в Брюсселі

ЄС ВІДЗНАЧИВ ПРОГРЕС

Кульмінацією відносин Україна – Євросоюз цього року став 20-й двосторонній саміт, який відбувся 9 липня у Брюсселі

РЕЗУЛЬТАТИ цього саміту Україна – ЄС стали цілком позитивними та вигідними для керівництва держави, української дипломатії, а також у певній перспективі для пересічних українців.

ЄС «підтверджує свою рішучу підтримку та відданість незалежності, суверенітету і територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів». Далі визнається «значний прогрес, досягнутий Україною на шляху реформ».

Лідери привітали істотне зростання двосторонньої торгівлі й ефективну імплементацію безвізового режиму, які сприяють поглибленню відносин між суспільствами.

Заявлено, що ЄС визнає «європейські прагнення України та вітає її європейський вибір».

Президент Туск окремо відзначив прогрес України у проведеної пенсійної реформи та у сфері охорони здоров'я. Як зазначив досвідчений поль-

ський політик, ці реформи будуть у короткій перспективі, але зроблять Україну успішною у довгостроковій.

Окремо наголошувалося на боротьбі з корупцією в Україні. Традиційно відзначено необхідність продовження зусиль в імплементації судової реформи та реформи прокуратури.

У цьому контексті лідери привітали схвалення закону про Вищий антикорупційний суд. Президент Порошенко сказав, що «схрещує пальці», щоб цей суд запрацював якнайшвидше.

Важливим сигналом стало й те, що безвізовий режим між ЄС і Україною діє ефективно, і держава в повному обсязі виконує безвізові критерії. Президент Єврокомісії Жан-Клод Юнкер наголосив, що українські громадяни не становлять жодної загрози для ЄС та сумлінно виконують вимоги безвізового перебування на теренах спільноти, яка потерпає від напливу нелегалів.

Агресію збройних сил РФ зафіксовано в офіційних євродокументах

ОДНИМ із головних сигналів саміту стало закріплення в офіційному політичному документі ЄС факту визнання саме «агресії збройних сил РФ» проти України.

Особливу увагу на саміті було приділено питанню протиправного утримання Росією українських політичних в'язнів. Йшлося не лише про Олега Сенцова, Романа Сущенка, Володимира Балуха, Олександра Кольченка, Станіслава Клиха, Олександра Шумкова. А вже поряд з цими іменами стоять десятки інших українських заручників Кремля, яких Європейський Союз і Україна вкотре закликали негайно звільнити.

Корабель морської охорони біля Одеси

НАТОВСЬКИЙ СТАНДАРТ ВИКОНАНО Й ПЕРЕВИКОНАНО

ВАЖЛИВОЮ віхою євроатлантичного партнерства України став Брюссельський саміт НАТО, який зібрав 11–12 липня у бельгійській столиці лідерів 29 союзників і партнерів, включаючи Президента Порошенка.

Зустріч глав держав та урядів країн-членів НАТО у Брюсселі може увійти в історію як одна з найбільш непередбачуваних. Інтригу підживлював, як це вже стало традицією на глобальній світовій арені, президент США Дональд Трамп.

Висуваючи претензії до європейських союзників щодо

несправедливості розподілу фінансового тягаря на оборону, емоційний, але логічний сигнал від Трампа був спрямований насамперед до Німеччини: Берлін витрачає мільярди євро, закуповуючи енергонуші в Росії, буде «Північний потік-2», і при цьому США мають захищати Європу від агресивної Росії.

До слова, Україна вже виконала й перевионала цей натовський стандарт, витрачаючи до 6% річного ВВП на сектори оборони та безпеки. На цьому наголосив у Брюсселі Глава держави Петро Порошенко.

УЗАКОНЕННЯ АСПІРАНТСЬКОГО СТАТУСУ

Для УКРАЇНИ саміт НАТО був доволі успішним, якщо врахувати спроби Угорщини блокувати євроатлантичні прагнення Києва через надумані мовні претензії. Альянс зафіксував відновлення Україною євроатлантичних прагнень (так званий аспірантський статус), кінцевою метою чого є набуття членства в НАТО.

Вкотре було підтверджено

підтримку суверенітету й територіальної цілісності України. Країни НАТО привітали суттєвий прогрес українських реформ.

Союзники, називаючи речі своїми іменами, закликали Росію вивести свої збройні сили з території України та припинити підтримку бойовиків.

Окремо в декларації відзначається занепокоєння застосу-

ванням тортур щодо українських в'язнів у Росії, а також порушення прав кримських татар.

НАТО підтверджує ефективність та необхідність поглиблення співпраці з Україною як особливим і найближчим партнером за всіма наявними форматами та інструментами.

Сторінку підготував Андрій ЛАВРЕНЮК, Брюссель

ЦЕРКОВНА САМОСТІЙНІСТЬ: ЯК ЦЕЙ ШЛЯХ ПРОХОДИЛИ ІНШІ НАРОДИ

Константинопольська православна церква

Одна з найдавніших християнських церков. Із семи Вселенських соборів три збиралися в Константинополі. Після перенесення 330 року римським імператором Константином Великим столиці імперії з Рима у Константинополь місто стає важливим церковним центром. Халкидонський собор 451 року 28-м канонем визнав Константинопольський престол другим після Римського. Далі «за честю» йдуть Александрійський, Антіохійський та Єрусалимський. Після розколу на католиків і православних у 1054 р. Константинополь утверджується як перший престол православного світу.

Російська православна церква

Неканонічно за наказом московського князя проголосила обрання власного митрополита й фактичне відокремлення від Київської митрополії у 1448 р. Отримала статус автокефальної у 1589 р. Аби добитися цього результату, московити кілька місяців тримали в ув'язненні Константинопольського патріарха та підрили грамоту з підписами православних ієрархів. З 1721 до 1917 р. Російська церква управлялася урядом на чолі з обер-прокурором. Сучасну Російську православну церкву створено 1943 року за наказом Сталіна.

Сербська православна церква

Перше визнання самостійності Сербської церкви на чолі зі святим Савою відбулося 1219 року. У 1346 р. за короля Стефана Душана вона обирає патріарха, якого не визнавав Константинополь до 1374 р. Після поразки сербів від турків у 1459 р. патріархію було скасовано, Сербська церква повернулася до Константинопольського патріархату, в XVI ст. Сербську патріархію було відновлено, але 1766 року знову скасовано. Відновлення автокефалії Сербської церкви відбулося лише 1879 року, а статусу Сербського патріархату – 1920 року.

Болгарська православна церква

Масове хрещення болгар відбулося 865 року. У 870 р. церква отримала автономію. Після перемоги царя Симеона над візантійцями у 919 р. її було проголошено автокефальною. 927 року Константинополь визнав це рішення. Після розгрому болгар візантійцями у 1018 р. автокефалію Болгарської церкви було скасовано і відновлено лише 1187 року. З XIV ст. Константинополь знов підпорядковує собі Болгарську церкву. Боротьба за автокефалію тривала з 1872 р. Лише в 1945 р. було урочисто відновлено автокефалію і патріаршество Болгарської церкви.

Елладська православна церква

Автокефалію Елладської (тобто Грецької) церкви було проголошено 1833 року, після визволення Греції з-під влади Туреччини. У 1850 р. автокефалію визнав собор Константинопольського патріархату. З 1833 р. і практично до середини 1970-х років грецька держава значною мірою керувала церквою.

Румунська православна церква

Митрополія у складі Константинопольського патріархату виникла в 1401 р. У 1865 р., після створення Румунського князівства, було проголошено автокефалію Румунської церкви. Константинополь остаточно визнав автокефалію в 1885 р., а з 1925 р. – її патріарший статус.

Хресна хода в Києві,
28 липня 2018 року

Автокефалія – це питання нашої незалежності та національної

3 виступу Президента України Петра Порошенка з нагоди 1030-річчя Хрещення

закінчення. початок на стор. 1

Це – фрагмент із підписаного ще близько ста років тому нашого «Прохання до Патріарха Царгородського благословити Автокефальну українську церкву». Тоді протягом кількох років вселенська кафедра вдовствувала. А поки обрали нового патріарха, українці через внутрішній розбрат та брак єдності втратили державність.

Але щойно поновили її після довгої та трагічної паузи – з новою енергією приступили до розбудови власної церкви. Уже за два місяці після проголошення незалежності помісний собор тоді ще єдиної УПЦ одноставно підтримав автокефалію... У тому числі й голосами тих єпископів, які проти неї тепер так затято борються, у тому числі за наказом із Москви.

Ми відновлювали релігійне життя після десятиліть атеїстич-

них гонінь, плекали надію на помісну церкву – і розбудували необхідну для того організаційну структуру. Православна громада України – одна з найбільших у світі, і вона не може бути додатком до когось.

Україна, світська та церковна влада, звернулися до Архієпископа Константинополя – Нового Рима, Вселенського Патріарха Варфоломія щодо надання Томосу про автокефалію православної церкви в Україні.

Ми дуже вдячні Його Всесвятості за постійну увагу до України, а особливо – за нещодавнє нагадування про те, що Україна не є канонічною територією РПЦ. Про те, що перехід Київської митрополії під контроль Москви, який стався в XVII столітті, відбувся в неканонічний спосіб. І за те послання, яке він передав нам, у якому чітко задекларована така довгоочікувана мета – «дарування

Українській церкві автокефалії».

Мільйони українців прагнуть і очікують якнайшвидшого визнання автокефалії православної церкви в Україні – великої за кількістю вірних, але рівної до інших помісних православних церков.

Томос про автокефалію довершить утвердження незалежності й самостійності нашої держави, укріпить релігійну свободу, міжконфесійний мир. Він посилить права і свободи громадян... Особливо тих, котрі зараз перебувають поза спілкуванням зі вселенським православ'ям.

Я гарантую, влада не втручатиметься у суто внутрішні церковні справи. Але наголошую: проте й іншим державам українська влада не дозволить цього робити. Для того і вважаю конче необхідним обрубати всі щупальця, якими всередині нашого державного організму орудує країна-агресор.

ВІХІ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

“ На сьогодні ми бачимо незмінну позицію Патріарха Варфоломія щодо необхідності надання автокефалії

АКЦЕНТ

Професор Олександр Саган: Ворожим міфам треба протиставити роз'яснювальну роботу

Про особливості змагань за незалежну Українську церкву газеті «Солідарність» розповів релігієзнавець Олександр Саган

■ **Пане Олександр, на вашу думку, чи має зараз Україна реальний шанс на створення єдиної Української помісної православної церкви?**

Так, зараз маємо один із реальних шансів. Багато залежить також і від української сторони, від бажання об'єднатися задля отримання Томосу.

■ **А що саме залежить від української сторони?**

Передусім потрібна підтримка в суспільстві. Важлива також єдність позиції православних щодо необхідності отримання Томосу.

Люди часто не знають, що це таке, або керуються міфами, нав'язаними Росією, які спотворюють ідею помісності. Наприклад, вони трактують помісну церкву як «державну» церкву. А українці не приймають ідеї домінування якоїсь одної ідеології. Або що це буде ворожа церква до інших конфесій, наприклад до Греко-католицької церкви.

Сьогодні запускається дуже багато ворожих міфів, з якими треба боротися єдиним способом — шляхом роз'яснення.

■ **І яке нині ставлення Константинополя до надання автокефалії українським православним?**

На сьогодні ми бачимо незмінну позицію Патріарха Варфоломія щодо необхідності надання автокефалії.

Просто ще проводиться підготовча робота за планом, визначеним Патріархом, аби не було протистояння у православному середовищі, якого прагне Московська патріархія. Вона заявила, що,

мовляв, Томос несе розкол у світове православ'я. Власне, ця протидія МП зумовила певну відстрочку в отриманні Томосу Україною.

■ **А чому цього не сталося ще за президентства Ющенка?**

Тоді були свої зовнішньополітичні умови. Крім того, не було такої єдності в суспільстві. Українська автокефальна православна церква не змогла об'єднатися з Київським патріархатом. Це теж стало вагомим чинником.

На сьогодні Константинополь змінив певні умови й уже не наполягає на об'єднанні саме цих церков. І це значно полегшує шлях отримання Томосу.

■ **Одна з тез Москви — неможливо створити помісну церкву на основі невизнаної церкви, тобто УПЦ КП...**

Це цинічна маніпуляція. Адже якщо церква визнана, то навіщо їй ще одне визнання?!

Суть у тому, що невизнана церква якраз і має на якомусь етапі отримати визнання. Сама Російська церква чекала цього 141 рік.

Болгарська церква взагалі 72 роки перебувала під анафемою через прагнення автокефалії.

У кожній церкві своя історія. Ситуації, обставини у кожній церкві склалися по-своєму.

Тут немає якоїсь закономірності — скільки треба чекати. Можна чекати рік-два, а можна 141 рік, як Москва.

Тож не знаю, чи ця маніпулятивна технологія може мати якийсь вплив на тверезомислячих людей.

■ **Тож кому надаватиметься Томос?**

Православним віруючим України. Не окремо якійсь церкві, а собору єпископів, які звернулися з проханням про Томос. А це єпископи УПЦ КП, УАПЦ та УПЦ МП.

■ **Чим вважатиметься Українська помісна церква для Константинополя?**

Церква України буде сестрою-церквою, абсолютно рівноправною з Константинополем, як і з будь-якою іншою помісною православною церквою, визнаною у світі. І таким чином відбудеться відновлення і історичної, і канонічної справедливості.

Україна — це одна з країн у світі, де найбільша кількість православних. І об'єднання всіх православних парафій, які є в Україні, створить церкву, яка за величиною буде не менша, як Московський патріархат на території Російської Федерації.

У появі такої церкви і бачить

небезпеку Москва. Вона розуміє, що це буде союзник Константинопольській церкві, а тому спроби маніпуляцій, шантажу Вселенської патріархії уже не матимуть такого ефекту й сенсу.

Сьогодні РПЦ підносить себе як найбільша церква за кількістю громад у світі. Але без України цей фактор не матиме такого значення.

Тому Московський патріархат, розуміючи це, намагається всіляко протидіяти становленню нашої помісної православної церкви.

Розмовляла Оксана КЛИМОНЧУК

Діючі безпеки

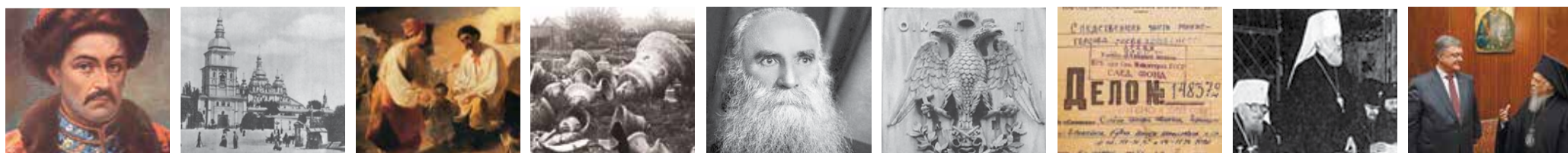
України

У тій країні православна церква лише на папері відокремлена від держави, а насправді вона сама назвалася «скрепою» режиму. Вона цілковито й беззастережно підтримує реваншистську імперську політику Кремля. Ба більше: сама доктрина «руського міра» народилася в люксових келіях ієрархів РПЦ.

І така ситуація — пряма загроза національній безпеці України, що просто зобов'язує нас діяти. З перших днів мого президентства я поставив собі за мету добитися створення єдиної помісної православної церкви та визнання цієї церкви Вселенським Патріархом.

Автокефалія — це питання нашої незалежності. Це — питання нашої національної безпеки. Це — питання всієї світової геополітики.

Армія — боронить нашу землю. Мова — боронить наше серце. Віра — боронить нашу душу.

1687–1709 рр.

1722 р.

XVIII–XIX ст.

1918–1950-ті роки

1919–1937 рр.

1924 р.

1946 р.

1992 р.

Квітень 2018 р.

Розбудова та відновлення храмів в Україні коштом і підтримкою гетьмана Івана Мазепи

Втрата українським духовенством права обирати митрополита на соборах, відтоді фактично митрополита призначав цар

Заборона книгодрукування українською мовою та вилучення українських церковних книг, хрещення українськими іменами

Розорення та розграбування більшовиками десятків тисяч храмів в Україні, убивство тисяч священників і мільйонів мирян

Діяльність Української автокефальної православної церкви, страта радянською владою майже всіх її ієрархів, зокрема митрополита Василя Липківського

Ухвалено Томос Вселенської патріархії, підписаний патріархом Григорієм VII, про неканонічність передачі Київської митрополії Москві

Заборона УГКЦ, репресії проти її ієрархів

Ініційований Москвою церковний собор у Харкові започатковує розкол УПЦ та ініціює виділення УПЦ Московського патріархату

Звернення Президента, підтримане ВР, та єпископів УПЦ КП, УАПЦ і частини єпископату УПЦ (МП) до Вселенського Патріарха про надання Томосу церкви

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, КРИЗА, ПОПУЛІЗМ...

Розраховувати тільки на власні сили

• ДИСКУСІЯ

БОРИС
КУШНІРУК
економіст

закінчення. початок на стор. 1

американського президента Дональда Трампа. З одного боку, його уряд активно знижує податкове навантаження на бізнес та громадян, спрощує та зменшує регуляторні обмеження. З другого — ведеться активна діяльність з використанням батога і пряника, спрямована на примушення бізнесу розміщувати виробничі потужності у США.

Те саме, до речі, має робити й український уряд.

Водночас американський президент намагається запровадити протекціоністські, обмежувальні мита на імпорту продукції щодо всіх основних торговельних партнерів США. Фактично нині світ стоїть на межі нечуваної за масштабами після Другої світової війни торговельної війни. США запроваджує митні обмеження з Канадою та Мексикою, країнами ЄС і Китаєм, Південною Кореєю та Японією. Ті готові відповідати тим самим. Головний аргумент Трампа базується на тому, що з усіма цими країнами США мають від'ємне торговельне сальдо (тобто товарів купують більше, ніж продають). Трамп та його прихильники вважають це несправедливим і пов'язують з нечесною торговельною практикою.

Долар замість золота

Та насправді все значно складніше. В основі такого торговельного дефіциту є протиріччя Бреттон-Вудської валютної системи, яка була сформована після Другої світової війни. В умовах зруйнованих війною економік у державних резервах більшості країн майже не було монетарного золота. Станом на кінець Другої світової понад 75% монетарного золота перебувало у США. Національні валюти були дуже ненадійним засобом розрахунків та заощаджень. Це, у свою чергу, не давало країнам змоги вести торгівлю. Щоб розв'язати цю проблему, було запропоновано визнати долар основною розрахунковою валютою в міжнародній торгівлі. Установили фіксоване співвідношення на рівні 35 доларів за одну тройську унцію золота (близько 30 грамів).

Така валютна система забезпечила можливості для акти-

візації міжнародної торгівлі та створила умови для відродження економік багатьох країн світу.

Відмова від прив'язки

Але на початку шістдесятих років американський економіст Роберт Тріффіна побачив протиріччя Бреттон-Вудської системи, яке в економічній теорії має назву Парадокс Тріффіна. Суть протиріччя, що зі зростанням торгівлі потрібно зораз більше доларів у міжнародних розрахунках. До того ж долари використовують як засіб заощаджень, і якщо їх тримають вдома або в банківських сейфах, то фактично вилучають з обороту. Проте за умов інтенсивнішого друкування доларів (адже потреба в них зростає) у Федеральній резервній системі США бракуватиме відповідної кількості монетарного золота.

Тож уже наприкінці шістдесятих років минулого століття спочатку було змінено співвідношення долар — золото, а згодом, на початку сімдесятих, США взагалі відмовилися від фіксованої прив'язки грошей до жовтого металу. Так світ прийшов до Ямайської валютної системи, яка є фактично тією самою Бреттон-Вудською — адже долар залишався резервною валютою для міжнародних розрахунків, — але вже без прив'язки долара до золота.

Та відмова від золотого еквівалента не могла подолати ще один складник Парадокса Тріффіна. Чим більше потрібно резервної валюти для міжнародних розрахунків, тим більше доларів осідає в інших країнах. При цьому зовнішньоторговельний баланс США погіршується. Тобто Сполучені Штати мають більше імпортувати (купувати) товарів та послуг, аніж експортувати (продавати). Ще один канал потрапляння доларів до інших країн — це інвестиції американських компаній.

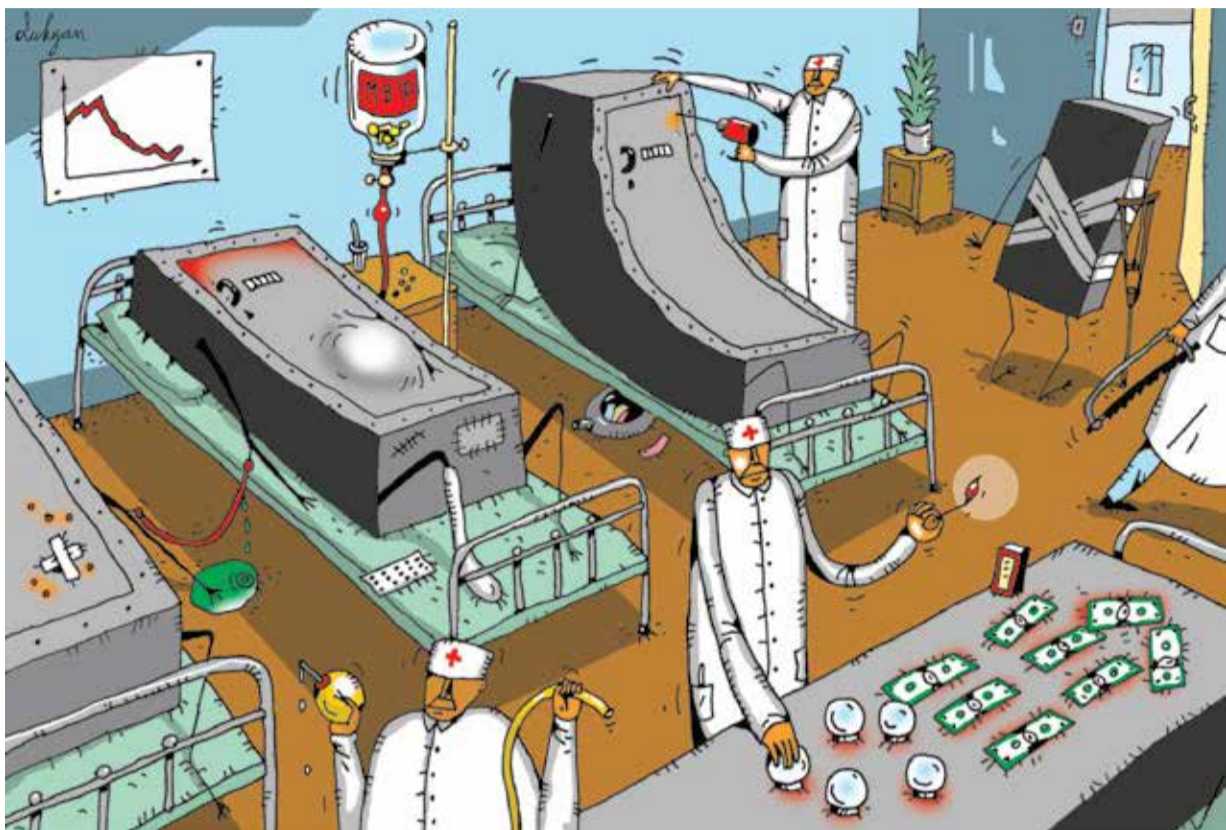
Отже, кількість американських грошей у міжнародному обороті зростає, але це призводить до послаблення долара відносно інших валют.

Удар по самому собі

Якщо уряд США намагатиметься зменшувати дефіцит зовнішньої торгівлі, тобто

Існування української державності залежить від нас самих. Від нашої готовності не зупинятися, не озиратися, а рухатися вперед своїм шляхом

Нова потужна хвиля кризи глобалізованої економіки неминуха. Питання лише в тому — коли вона накопиться. Найбільше постраждають слабші країни з малоефективними, сировинними економіками

скорочувати обсяг доларів для розрахунків у міжнародній торгівлі, — долар дорожчатиме. Це, у свою чергу, призводитиме до подорожчання американських товарів, що робить їх менш конкурентними.

Отже, використання доларів як міжнародної резервної валюти забезпечило величезне зростання добробуту американських компаній та громадян. США, емітуючи нічим не забезпечені папірці, отримували протягом багатьох десятиліть з усього світу реальні матеріальні цінності на десятки трильйонів доларів. Але це, у свою чергу, призводило до подорожчання виробництва у США, робило його невигідним.

Саме це значною мірою вплинуло на рішення американського бізнесу розміщувати виробничі потужності в Мексиці чи Китаї. Встановлення імпортних обмежень лише здорожчуватиме виробництво товарів у США. Що, відтак, робитиме їх менш конкурентними на зовнішніх ринках.

І Трамп за допомогою торговельної війни з усім світом не зможе це економічне протиріччя подолати.

У пастку Парадокса Тріффіна потрапили й країни ЄС, які приєдналися до Маастрихт-

ського договору та ввійшли до зони євро. Подорожчання євро найбільше вдарило по економічно менш розвинутих країнах єврозони, які не мали високотехнологічних виробництв. Дороге євро робить продукцію тих країн менш конкурентною. А це призводить до наростання негативного зовнішньоторговельного сальдо, падіння доходів бізнесу, громадян, державних бюджетів.

Те, чого не минути

Отже, у межах нинішньої міжнародної валютної системи в умовах глобалізації світової економіки, зміни технологічних укладів забезпечити вирішення наявних протиріч майже неможливо.

Тож нова потужна хвиля кризи глобалізованої економіки неминуха. Питання лише в тому — коли вона накопиться. Очевидно, що найбільше постраждають країни з малоефективними, сировинними економіками. Саме вони зіштовхнуться з найбільшим падінням доходів населення.

Потужна економічна криза поглиблюватиме суперечності між державами. Провокуватиме спроби політичних еліт більш розвинутих країн розв'язати свої проблеми за рахунок економічно та інституційно слабших країн.

Вони з легкістю зрадять, зрадять проголошуватимуть цінності, які стали основою повноцінного світу. Принцип джунглів

— «виживатимуть сильніші» — може стати основою міждержавних відносин у наступні півтора десятиліття.

Своїм шляхом

За таких умов прискорення реформ, максимальне сприяння налагодженню високотехнологічних виробництв, залучення інвестицій з найбільш впливових країн світу, які мають бути зацікавлені у стабільності України, формування сильних, але підконтрольних суспільству державних інституцій, є питанням не лише соціально-економічним. Це питання самого існування української державності як такої.

Водночас маємо усвідомлювати, що гіпотетична перемога популістів на наступних президентських та парламентських виборах — це не просто відкочування назад, відмова від непопулярних, але необхідних кроків, спрямованих на зменшення неефективного споживання енергетичних ресурсів, не просто блокування земельної реформи, зупинка приватизації державних та комунальних підприємств. Це також зупинення співпраці з МВФ та з міжнародними партнерами України. А це неминуче призведе до нового обвалу гривні, інфляції, стрімкого падіння доходів. Це шлях до політичної кризи, яка може взагалі зруйнувати державу.

Жити в час змін дуже непросто. Але тільки ті, хто готовий боротися за майбутнє, зможуть вижити і стати сильнішими.

Існування української державності залежить від нас самих. Від нашої готовності не вірити популістам узіростей, не зупинятися, не озиратися, а рухатися вперед своїм шляхом.

«НОВИЙ КУРС» ВЕДЕ ДО МОСКВИ?

Це запитання
закономірно виникає
після ознайомлення
з недавніми
звинуваченнями,
які прозвучали від
Юлії Тимошенко.
І які ідеально
вкладаються в рамки
«темників» російської
пропаганди

• Юлія Тимошенко підписала газові угоди з Володимиром Путіним на кабальних для України умовах. 2009 рік

ЮЛІЯ Тимошенко заявила в ефірі одного з телеканалів, що нинішні очільники держави мають намір розпочати велику війну з Росією задля зриву майбутніх виборів...

Це попри те, що Тимошенко так силкується демонструвати свою патріотичність та європейськість. Невже лідерку «Батьківщини» настільки засліпила жага президентського крісла, що вона не помітила, що війну на Донбасі Путін уже давно розв'язав, і вона триває вже більш як чотири роки? Її слова звучать як цинічне знуцання над пам'яттю 10 тисяч загиблих на війні українців.

Схоже, Юлія Володимирівна дуже хотіла якомога болісніше вколоти свого головного конкурента на президентських виборах. А в результаті виступила в ролі сумнозвісної голлівської унтер-офіцерської удови, яка примудрилася відшмагати сама себе. Адже заяви Тимошенко породили купу вкрай неприємних запитань до неї самої.

Незайве згадати: хто це — Порошенко чи Тимошенко — у 2009 році підписував кабальну газову угоду з Путіним, дію якої вдалося зупинити в Стокгольмському арбітражі тільки цього року? Чи, може, то Порошенко реготав із Путіним над якимсь тупуватим жартом хазяїна Кремля з приводу України?

Тимошенко чи Порошенко вели переговори з вожаком донецьких бойовиків Захарченком про підтримку її кандидатури на президентських виборах 2014 року?

Про це розповіла колишня соратниця Тимошенко Надія Савченко. «Вона хотіла, щоб її підтримав Донбас. Тому лицемірство, яким «Батьківщина» весь час красиво прикривається, мене вразило до глибини душі», — наголошувала Савченко. Сама Тимошенко цю інформацію не спростовувала.

Цікаво тільки, чому в розмові про війну Тимошенко забуває про Путіна та російську агресію? Чи чув хтось, щоб Юлія Володимирівна назвала

господаря Кремля злочинцем? А в січні, коли Верховна Рада підтримала закон про деокупацію Донбасу, у якому визнала Росію агресором, Тимошенко не було в сесійній залі.

Замість законотворчої роботи вона їздить за кордон, де веде якісь переговори. Чи що вона могла робити у варшавському готелі, де за дивним збігом обставин мешкав олігарх Коломойський?

Може, це Порошенко під час засідання РНБО у лютому 2014 року переконував: жоден

танк не повинен покинути казарму й жоден солдат не повинен підняти зброю? Та ні, стенограма зберегла слова Юлії Володимирівни на цьому історичному засіданні: «Ніякого воєнного стану й активізації наших військ. Ми повинні стати найбільш мирною нацією на планеті, просто вести себе як голуби миру». Попри це, з Києва у Крим надійшов наказ військовим відповідати на агресивні провокації.

І коли зараз Тимошенко на своїх форумах заявляє про

сильні Збройні Сили, вона лукавить, адже за її прем'єрства, всупереч обіцянкам, так і не було створено професійної армії. Зате розпродаж військового майна набув небувалого розмаху. Як доказ цього нещодавно оприлюднили документи за її підписом, у яких перелік найменувань розпроданого озброєння і боєприпасів зайняв 27 сторінок дрібним шрифтом. «Хто ж та людина, яка розчерком свого пера вирішила продати десятки літаків Міг-29? Хто ж вона, яка дозволила продаж тисяч ракет 9М36 до ПЗРК «Стріла-3» за ціною 18 тисяч гривень за штуку, десятків тисяч 122-мм снарядів до Д-30 і сотні тисяч 152-міліметрових снарядів до 2С3?» — ставить убивчі запитання відомий волонтер Юрій Бірюков.

А хто посадив у крісло міністра оборони відвертого агента Кремля Павла Лебедева? Може, Порошенко? Та ні — Юлія Володимирівна Тимошенко. Хто має в Росії відкриту кримінальну справу за давання хабара генералу тамтешнього генштабу?

Хто жодного разу з початку війни на Донбасі навіть не наближався до передової? Хто у 2014 році пообіцяв створити Рух опору, а потім забув про свою обіцянку?

У зв'язку з усім цим постає головне питання: чи не веде «Новий курс» Тимошенко прямісінько до Москви? На жаль, відповідь здається надто очевидною...

Дмитро ГРУНЬ

Не стурбованості, а реальних дій

Чекає Україна від Європи в питанні звільнення українців, що стали політичними в'язнями в Росії

«Бажаю вам ніколи не здаватися, навіть якщо іноді й доведеться програвати!» — написав у одному з листів Олег Сенцов. Український режисер, засуджений до двадцяти років ув'язнення за сфабрикованим звинуваченням, голодує в російській колонії в Лабитнангі вже понад два місяці. Мета його голодування — звільнення всіх українських політв'язнів

ЗА ОЦІНКАМИ українського Міністерства закордонних справ, щонайменше 24 українці наразі є політичними в'язнями в Російській Федерації та ще понад 40 — в окупованому Криму. Разом із Сенцовим про голодування оголосила ще низка українців, ув'язнених Кремлем, — Володимир Балух, Станіслав Кlich, Емір-Усеїн Куку.

Доля заручників Москви — тема, що стала однією з головних на саміті Україна — ЄС, який відбувся 9 липня у Брюсселі. У спільній декларації за результатами саміту лідери України та Європейського Союзу закликали звільнити всіх політв'язнів у РФ та в окупованому Росією Криму. Утім,

під час особистих зустрічей із главами держав ЄС український Президент Петро Порошенко неодноразово наголошував: час переходити від заяв до рішучих дій.

«На мій погляд, настав час не стільки для заяв та висловлення стурбованості з боку наших міжнародних партнерів, скільки для рішучих дій у відповідь, на зразок масштабної та потужної реакції на отруєння в Солсбері», — зазначив Порошенко.

Адже після отруєння «Новачком» колишнього російського шпигуна Сергія Скрипаля Великобританія не просто висловила занепокоєння, а й вислала з країни російських дипломатів та

• Акція на підтримку Олега Сенцова в Києві, 1 липня 2018 року

пригрозила перевірити походження капіталів усіх російських олігархів, що осіли в королівстві. Різку позицію Великобританії підтримала низка інших країн світу, тож час зайняти таку ж принципову позицію і щодо українських політв'язнів у РФ.

Говорячи про необхідність обміну політв'язнями, Москва замовчує той факт, що у списку людей, яких вона вимагає

звільнити, — реальні злочинці, більшість із яких було спіймано зі зброєю в руках.

Між тим уся провина українських громадян, котрих утримують у російських катівнях, — любов до України. І пояснити світові, чому український режисер Сенцов, на підтримку якого виступають культові фігури світового мистецтва, перебуває у Тюменській області, Володимир Путін не може.

Як не може пояснити, чому, всупереч домовленостям двох президентів, українського омбудсмена Людмилу Денісову так і не пустили побачитись з Олегом Сенцовим.

Під час саміту Україна — ЄС Петро Порошенко провів близько 15 зустрічей з європейськими лідерами, центральною темою яких стала необхідність посилити тиск на Росію в питанні звільнення заручників.

Адже демонстративне утримання українців у в'язниці лише через їхній патріотизм — знуцання не лише над самими ув'язненими та Україною як державою, а й над демократичними принципами загалом, над правами людини й тими цінностями, які сьогодні є наріжним каменем будь-якої цивілізованої спільноти.

І хтозна, чи не з'являться невдовзі в Росії французькі чи німецькі політв'язні, просто через те, що лідери цих країн вирішили усунути від розв'язання цієї проблеми.

• АКТУАЛЬНО

Народний депутат Михайло Довбенко: Найкраща агітація – результати нашої роботи

Народний депутат від БПП Михайло Довбенко є першим заступником голови парламентського комітету з питань фінансової політики та банківської діяльності, доктор економічних наук. Сесія Верховної Ради давно закінчилася, та він не поспішає у відпустку: працює в комітеті, потім збирається на свій виборчий округ

■ Пане Михайле, а як би ви підсумували минулий політичний сезон?

З осені 2017 року до літа 2018-го ми ухвалили низку дуже важливих законів, дали старт реформам у різних галузях життя країни – наприклад, щодо пенсійного забезпечення та охорони здоров'я. З 1 вересня розпочинаємо реформу освіти.

Ми прийняли концептуальний закон про національну безпеку. Також закон про валюту і валютне регулювання. Досі ця сфера регламентувалася декретом Кабінету Міністрів від 1993 року. Філософія його полягала в тому, що дозволено лише те, що написано в декреті, все решта – ні. А в новому законі про валютне регулювання обумовлено лише те, що не можна робити, а все решта – дозволено.

■ Деякі політики вже оголосили про наміри балотуватися в президенти, не дочекавшись старту офіційної кампанії...

Тут ще важко оцінювати ситуацію. Знаю лише, що наш лідер ітимає в президенти. І ми всі хочемо йому допомогти в цьому.

Мабуть, ближче до початку виборчої кампанії стане більш зрозуміло, як вона будуватиметься. Напевне, буде вироблена певна стратегія. І вже з урахуванням особливостей кожного регіону ми як члени команди працюватимемо в руслі цієї стратегії, щоб допомогти нашому кандидату здобути перемогу.

■ Чи все зробила Верховна Рада, що планувала? Ми на вибори підемо з новою ЦВК чи з тим складом, що сформувався ще за Януковича?

Поза сумнівом, ми не все прийняли, що хотіли. Налічується близько 3200 зареєстрованих законопроектів. А ми розглянули лише близько двох сотень. 87 із них прийнято й проголосовано в цілому. Але серед цих ухвалених документів чимало

визначальних, реформаторських законів.

Щодо ЦВК, то Блок Петра Порошенка займає в цьому питанні чітку позицію. ЦВК має бути змінено якомога швидше. Ми внесли свої пропозиції, Президент їх розглянув і вніс у Верховну Раду проект постанови.

На жаль, не всі в парламенті нас підтримали. Ми буквально вимагали затвердити новий склад ЦВК, навіть погрожували не брати участі в засіданнях, доки не буде ухвалено це рішення.

Гадаю, у перші тижні нової сесії ми таки доб'ємося цього рішення. І виборча кампанія проходитиме з новою ЦВК.

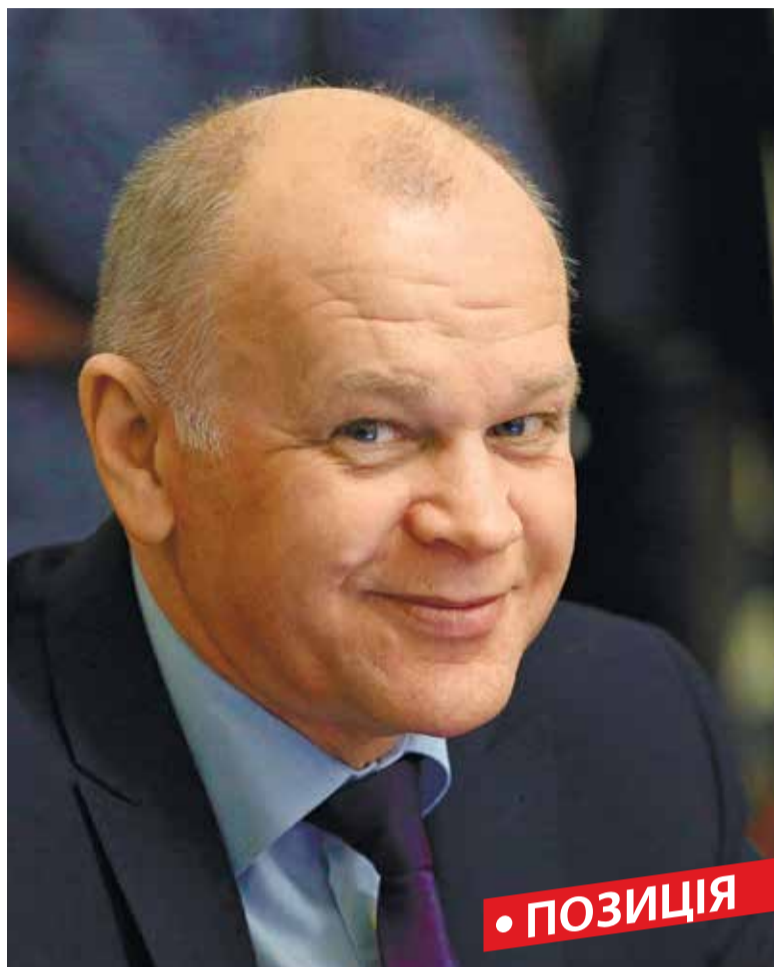
■ А ви завжди голосуєте особисто в парламенті?

Так, я не пропускаю засідань. Справа в тім, що я у фракції БПП є головою експертної ради, створеної для того, щоб координувати питання – за які законопроекти фракції варто голосувати, а за які – ні. Адже потік законопроектів величезний, і не завжди ретельно їх вчитати. І не всі є фахівцями з кожного питання. Тож експертна рада покликана давати свої висновки щодо всіх документів.

Буває, до нас потрапляють законопроекти, скажімо, з позитивним висновком Мінфіну, але негативним Мінекономіки, позитивним Мін'юсту, але негативним Мінсоцполітики... Як тут діяти? Шукати порозуміння в залі? Це майже нереально. Тому експертна рада має розібратися з цими висновками ще до засідання.

■ У суспільстві нині відчувається затишшя перед бурею. Що нам може принести новий політичний сезон?

Без сумніву, з осені активність буде велика, бо ми

• ПОЗИЦІЯ

бачимо, що в багатьох людей є великі очікування щодо більш різких змін в економічному житті країни, у підвищенні добробуту. Гадаю, ці очікування штовхатимуть до радикальних висловлювань деяких кандидатів, котрі балотуватимуться і в президенти, і в народні депутати.

■ Напевне лунатимуть вимоги щодо підвищення зарплат, пенсій. Чи є звідки їх підвищувати?

Якщо коротко відповісти, то, на мою думку, є звідки. У нас залишається досі високий рівень тіньової економіки. Ще рік тому мінімальна зарплата становила 1600 гривень, спершу її підняли до 3200, а тепер 3723. Це підвищення відбувається не так за рахунок економічного зростання, бо за останній рік воно становило лише 2,5 %, як завдяки виведенню економіки з тіні. І тут ще є потенціал.

Звичайно ж, надалі ми покладаємо надії на підвищення темпів економічного зростання.

■ А з чим ви йтимете до людей? Який головний месидж доноситимете до них?

Найперше говоритимемо про те, що вже зробили. Ось я на своєму окрузі робитиму акцент на децентралізації влади в Україні. Я бачу, що є можливість залучити більше фінансових ресурсів, аби

змінювати життя в ОТГ на краще. Це перший аргумент

Другий. Вважаю, що на мому окрузі досить серйозні кошти вкладено в ремонт доріг. На Івано-Франківщині за останні три роки більш як 3,3 мільярда гривень пішло на будівництво якісних доріг – з десятирічною гарантією.

Третій аргумент – ми серйозно реформуємо наші Збройні Сили.

Сьогодні нарешті ми маємо професійну армію. Хлопці з мого округу служать у ЗС, рекомендують іти на службу іншим. Сьогодні бачимо, що наша армія зовсім не та, яка була ще три роки тому. Це високопрофесійне, добре озброєне військо, з яким ми рухаємося до стандартів НАТО.

Для цього наші західні партнери надають нам не тільки допомогу, а й озброєння. Бо знають, що дають його в надійні руки.

Ми також почали реформування медичної галузі. Люди декларують своє бажання обслуговуватися в того чи іншого дільничного лікаря. Це перший крок, з якого ми почали зміни в цій сфері.

Діти з першого класу навчатимуться відповідно до освітньої реформи. І все це впроваджується в життя завдяки нашій політичній силі. Якби не голоси Блоку Петра Порошенка, жодного реформаторського закону ухвалено не було б. Це все результат командної роботи нашого лідера й політичної сили.

Ось ці аргументи я використовуватиму.

АНАТОЛІЙ
СТРІЛЯНИЙ
публіцист

РОСІЙСЬКЕ СВЯТО

9 СІЧНЯ 1905 року останній російський цар записав у щоденнику: «Тяжкий день! У Петербурзі відбулися серйозні заворушення через бажання робітників дійти до Зимового палацу. Війська мали стріляти в різних місцях міста, було багато вбитих і поранених. Господи, як боляче й тяжко!»

Перед цим і після цього він відзначав такі важливі для нього події, як-от скільки ворон, собак чи кішок застрелив під час прогулянки, або: «Був дуже гарний пікнік, незважаючи на теплий дощ... Обід був смачний з приготованих тільки любителями страв».

Із розстрілу столичних робітників, котрі йшли до царя з проханням про поліпшення їхнього становища, почалася Перша революція в Росії. Про цю подію писав і Осип Мандельштам – людина з першого ряду російських поетів, помер потім за сталінським колючим дротом. Нещодавно в Києві, де він жив, з'явилася пам'ятна дошка. «Будь-яка дитяча шапочка, – писав він, – рукавичка чи жіноча хустка, жалюгідно кинута цього дня на петербурзьких снігах, залишалася пам'яткою того, що цар має померти, що цар помре. Урок дев'ятого січня – царевбивство – справжній урок трагедії: не можна жити, якщо не буде вбито царя». Це збулося рівно сто років тому. Царя розстріляли більшовики. Справа звична не лише для Росії.

У народі його звали Ніколашкою. Про одну зі своїх останніх зустрічей із цим народом, організовану, як і всі подібні, він зі сльозами на очах сказав: «Як вони мене люблять!» У переписній анкеті позначив себе так: «Господар землі російської».

Про це все можна було б сьогодні й не говорити, якби не російські попи. Під тиху кремлівську диктовку вони закликають навіть не відзначати, а святкувати сторіччя розстрілу Миколи Другого. Це, мовляв, мученик в ім'я Бога, російської нації, дав приклад смирення. Деякі наполегливо, із значенням, кажуть не «цар», а «імператор». Що це за значення? Імперія є наддержавою. Під нею – різні народи, зазвичай зібрані не із власної волі.

Імперією Росія йменувалася не завжди, а тільки після того, як увібрала в себе Україну. На це й натякають сьогодні. Угадується злободенна і, швидше за все, остання російська мрія. У тому ж – мрійливому – сенсі вживаються й слова «Історична Росія», якою вона може знову стати тільки з поверненням України. Подейкують, що в Путіна готується нова конституція. Можна почути й питання, не зовсім жартівливе, чи не буде в ній прописаний новий вінеценосець?